

MMM RO
17.5.2021/Pirjo Tomperi

Lausuntoyhteenvedo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntoja pyydettiin seuraavilta tahoilta:

Oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, sisäasiainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Tulli, Oikeusrekisterikeskus, Luonnonvarakeskus (Luke), Suomen Ympäristökeskus (SYKE), Suomen riistakeskus, Suomen Kuntaliitto, aluehallintovirastot, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset), Ålands Landskapsregering, Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta, Eläinten terveys ETT ry, Suomen eläinlääkäriliitto, Suomen kunnaneläinlääkäriliitto, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund rf (SLC), Elintarviketeollisuusliitto, Faba, Figen Oy, Finnpig Oy, Viking Genetics Finland, Suomen Metsästäjäliitto, Suomen Hippos, Suomen Ratsastajainliitto, Suomen Sikayrittäjät, Suomen siipikarjaliitto, Suomen Lammasyhdistys, Suomen Vuohiyhdistys, Paliskuntain yhdistys, Suomen Kalankasvattajaliitto, Kalatalouden Keskusliitto, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto, Suomen Mehiläishoitajain Liitto, Suomen Kennelliitto, Suomen Kissaliitto, Suomen Alpakka- ja laamayhdistys, Alpakkakasvattajat ry sekä maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosasto.

Yhteenvedo saaduista lausunnoista:

Valtiovarainministeriö pitää esitystä aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten työnjaon osalta kannatettavana. Tulisi selvittää tarkemmin yhdessä Tullin ja tarpeellisin osin valtiovarainministeriön kanssa, kuinka Tullille ehdotettu valvontatehtävä olisi käytännössä tarkoituksenmukaisimmin toteutettavissa ja edellyttäisikö tämä vielä mahdollisesti Tullin tehtävää koskevan säännöksen täsmentämistä tai rajaamista. Säännöstä olisi aiheellista muuttaa siten, että valvontaa tehtäisiin Tullin muun valvonnan yhteydessä ja Tullin resurssien puitteissa.

Tulli toteaa, että se voi tehdä sisäliikenteen valvontaa lähinnä erityistilanteissa, joissa se riskien arvioinnin perusteella on katsottu aiheelliseksi. Tullin valvontatoimien tulee siten sisäliikenteessä aina olla kohdennettuja ja profiloituihin tai ennakkolliseen tietoon perustuvia. Tulli katsoo, että poistuvan sisäliikenteen valvontaa voidaan tehdä vain yhteistyössä muiden laissa mainittujen viranomaisten kanssa virka-apuluontoisesti.

Oikeusministeriö käsittelee lausunnossa erityisesti seuraamuksia ja henkilötietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä. Seuraamusmaksuja koskevassa 1. ja 5. lakiehdotuksessa olisi tehtävä selkoa miltä osin on kyse kansallisesta liikkumavarasta. Esitystä tulisi täydentää lisäämällä keskeisiin ehdotuksiin ja säätämisperusteisiin eläintautilakiin (liitelaki 5) ehdotettu uusi seuraamusmaksu. Eläintautilain 94 a §:n 1 momentin 1 kohdassa ehdotettu teko ”muun vastaavan tilaisuuden järjestämistä koskevan velvollisuuden” tulisi yksilöidä tarkemmin. Jatkovalmistelussa olisi arvioitava onko kaikkien 1. lakiehdotuksen 36 §:ssä ja 5. lakiehdotuksen 94 a §:ssä mainittujen tekojen sanktioinnille todella olemassa asianmukaiset ja riittävät perusteet. Luonnolliselle henkilölle seuraamusmaksua määrättäessä on keskeistä varmistua siitä, ettei samasta teosta voida määrätä useampaa seuraamusmaksua. Jatkovalmistelussa tulisi vielä tarkentaa poliisin antamaa rikkomusmaksua. Lisäksi nimikkeiden tulisi olla mahdollisimman kuvaavia.

Rangaistusäännöstä tulisi selventää niin, että hallinnollinen toimenpide käy selvästi ilmi, esimerkiksi ”Joka tahallaan rikkoo *viranomaisen* 33 §:n nojalla antama rajoitusta, kieltoa tai muuta määräystä on tuomittava...”. Ehdotetun 26 §:n 2 momentin säännöstä olisi tarkistettava siten, että kyse olisi ilmeisesti asiakirjamallien laatimisesta ja tunnistusasiakirjojen antamisesta. Kotirauhan piirissä tehtävien tarkastusten osalta yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi selostaa kansallista liikkumavaraa. Henkilötietojen suojan osalta liikkumavarasta tulisi laajemmin tehdä selkoa säätämisyjärjestystä koskevassa osassa ja lisäksi arvioida millä suojatoimenpiteillä turvataan rekisteröidyn oikeudet tietosuojasetuksen 10 artiklan edellyttämällä tavalla.

Oikeusrekisterikeskus esittää seuraamusmaksua koskevaan säännökseen lisättäväksi seuraamusmaksun raukeamisen, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Poliisin valvonnan osalta olisi syytä harkita, onko asiakirjoja koskeva laiminlyönti sanktioitavissa liikennevirhemaksulla, jonka poliisi määrää kuljettajalla muun liikennevalvonnan yhteydessä tieliikennelain (729/2018) nojalla. Olisi selkeästi määriteltävä, että maksu määrättäisiin kuljettajalle. Maksun täytäntöönpanoon ilmoittamiseen poliisi voisi käyttää jo olemassa olevaa tietojärjestelmäänsä. Tällöin riittäisi, että säännöksessä määriteltäisiin maksun suuruus ja kenelle se määrätään. Lisäksi keskus esittää, että hallinnollisille seuraamuksille määriteltäisiin erisnimi.

Poliisihallitus katsoo, että poliisin määräämän rikkomusmaksun perusteena oleva asia on liikennevalvonnallinen ja olennaisesti liikennevalvontaan liittyvä, jolloin rikkomusmaksun sijaan tunnistusasiakirjan mukana pitämisen- ja esittämismaksun rikkomisesta voisi määrätä liikennevirhemaksun. Tällöin menettelyn ja täytäntöönpanon osalta voitaisiin viitata suoraan tieliikennelain 6 lukuun. Tieliikennelain ja vesiliikennelain kokonaisuudistukset tulivat voimaan 1.6.2020, jolloin otettiin hyvin laajasti käyttöön liikennevirhemaksujärjestelmä. Poliisilla on liikennevirhemaksujen määräämistä varten menettely ja sähköiset työskentelytavat, joita voidaan soveltaa myös tässä lakiehdotuksessa ehdotetun hallinnollisen maksuseuraamuksen käsittelyyn. Säännöksestä tulisi selkeästi käydä ilmi kenelle maksu määrätään. Esityksen 25 §:ää poliisin suorittamasta valvonnasta ehdotetaan täsmennettäväksi ja 37 §:n otsikkona voisi olla eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämisen ja esittämismaksun rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu. Mahdollisuutta vaatia ensivaiheessa oikaisua maksuseuraamuksen ei ole ehdotettu, mutta se olisi tarkoituksenmukaisempaa ja parempi asiakkaan oikeusturvan kannalta.

(Poliisihallituksen ja oikeusrekisterikeskuksen ehdotuksen johdosta lakiehdotuksen valmistelija on ollut yhteydessä liikenne- ja viestintävirastoon, joka kannattaa ehdotettua liikennevirhemaksua.)

Sisäasiainministeriön poliisiosasto toteaa lausunnossaan, että poliisia koskevat ehdotukset eivät merkittävästi lisää poliisin tehtäviä, ja ne ovat käytännön valvontatyön kannalta perusteltuja.

Ruokavirasto toteaa, että lain toimeenpano aiheuttaa muutoksia tietojärjestelmiin ja rekistereihin. Kehittämiskustannusten lisäksi muutokset kasvattavat merkittävästi myös tietojärjestelmien vuosittaisia ylläpitokustannuksia. Pykäliin ja/tai niiden perusteluihin Ruokavirasto esittää useita täsmennyksiä ja huomautuksia.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto kannattaa ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen välisen työnjaon selventämistä ehdotetulla tavalla. Aluehallintovirasto yhtyy Itä-Suomen aluehallintoviraston esittämiin näemyksiin.

Itä-Suomen aluehallintovirasto kannattaa esitettyä muutosta päälinjauksiltaan ja katsoo sen olevan erityisen tarpeellinen, jotta valvontajärjestelmää saadaan selkeytettyä ja yhdenmukaistettua.

Virasto esittää huomionsa eräisiin yksittäisiin pykäliin. Selkeyden vuoksi voisi olla yksinkertaisempaa, että 4 §:ssä eläinvälittäjät rekisteröityisivät Ruokavirastoon. Nykyinen työnjako eläinvälittäjätoimijoiden rekisteröinnistä ja valvonnasta aluehallintoviraston ja Ruokaviraston välillä on herättänyt hämmennystä, sillä toimijat

rekisteröityvät aluehallintovirastoon, mutta valvontaa johtaa ja ohjaa Ruokavirasto. Eläimiä kuljettavat henkilöt (5 §) Ruokavirasto voisi rekisteröidä. Kotieläinpihojen ja muiden pienimuotoisten eläimiä erityistarkoituksia varten pitävien toimijoiden ei ole tarpeen edes hakemuksesta saada vapautusta (16 §) merkinnän ja rekisteröinnin vaatimusten noudattamiseen. Olisi tärkeää, että sekä aluehallintovirastot että ELY-keskukset laatisivat valvontasuunnitelman (21 ja 22 §) oman valvontansa osalta. Kunnaneläinlääkäreiden (23 §) valvontaresurssit ovat rajalliset. Hallinnollinen seuraamusmaksu vaikuttaa positiiviselta lisäykseltä, samoin rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen. ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen välisen työnjaon selkeyttäminen on tervetullut uudistus.

Lapin aluehallintovirasto kannattaa ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen välisen työnjaon selventämistä ehdotetulla tavalla. Lemmikkieläinten tunnistaminen niiden hyvinvoinnin varmistamiseksi on tarpeellinen uudistus. Tullin ja poliisin lisääminen lakiin tukisi niin ikään valvontaa, jossa intressit ovat yhteiset.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pitää esitystä ELY-keskuksen ja aluehallintoviraston välisen tehtävajaon selkeyttämisestä eläinten tunnistamisen ja pitopaikkojen rekisteröinnin valvonnassa tarpeellisenä hallinnollista taakkaa vähentävänä ja valvontaa tehostavana asiana.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto katsoo, että otantavalvontoihin liittyvien johtopäätösten sekä täydentävien ehtojen noudattamisen arviointi ja tästä aiheutuvien siirtokieltojen asettaminen ja purku tulee säilyä eläintautiviranomaisella, joka on aluehallintovirasto. Kunnaneläinlääkärien tosiasiallisten tehtävien laajentaminen ei ole kunnaneläinlääkärien tai näiden valvonnan kohteina olevien asianosaisten edun mukaista. Virasto pitää kuitenkin hyvänä eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonnan lisäämisen eläinlääkintähuoltolain nojalla kunnille korvattavien virkatehtävien joukkoon. Tullin lisäämisen viranomaisten joukkoon on hyvin kannatettavaa. Luonnoksen sanamuoto tarkoittaisi merkittävää ELY-keskuksen toimivallan laajentamista täydentävien ehtojen noudattamisen valvonnasta yleisempään eläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin valvontaan. ELY-keskuksilla ei lähtökohtaisesti ole substanssiasiantuntemusta eläintautien vastustamiseen. Valvonnan siirtäminen toimeksiannolla muun kuin täysivaltaisen viranomaisen tehtäväksi on ongelmallista useista syistä, mm. heidän osaamisensa varmistamiseksi. Jos kehotusta halutaan käyttää, se tulisi nostaa omaksi pykäläkseen selvytyden vuoksi. Uhkakakon asettamista tai tuomitsemista ei tulisi antaa henkilöviranomaisen (kunnaneläinlääkäri) tehtäväksi, vaan uhkasakkoasia tulisi aina saattaa monijäsenisen viranomaisen, esimerkiksi aluehallintoviraston tai ELY-keskuksen käsiteltäväksi.

Etelä-Savon ELY-keskuksen kanta on, että valvontaprosessin keskittäminen yhdelle viranomaisella on erittäin hyvä ja toivottava ratkaisu sekä asiakkaiden että ELY-keskuksen kannalta. Etelä-Savon ELY-keskuksen osalta työmäärä lisääntyisi kuitenkin muutamalla kuukaudella, mikä tulee huomioida valvontaresursseja varattaessa. Aluehallintovirastolle jäisi kuitenkin vakavia puutteita sisältävien valvontakäyntien arviointi mm. eläinten hyvinvointia koskevissa asioissa. ELY-keskuksen mielestä tämä vaatii myös resursseja ELY-keskukseen ja aluehallintovirastoon. Tämä lisää myös tarvetta tiivistää viranomaisten välistä yhteistyötä, jotta esimerkiksi työnjako olisi selkeä.

Satakunnan ELY-keskuksen kanta on, että prosessin muutos esityksen mukaiseen suuntaan on positiivinen ja tuottaa etua sekä asiakkaalle että tehtäviä hoitaville viranomaisille. Ko. tehtävien uudelleenjärjestäminen lisää jonkin verran ELY-keskukselle kohdistuvaa työmäärää, Satakunnan ELY-keskuksen kohdalla noin 0,25 henkilötyövuotta. Aluehallintovirastolle jäisi samanaikaisesti harkintaperusteisesti valvontakäynnin havaintojen perusteella mahdollisuus ottaa arvioitavakseen vakavia puutteita sisältävät valvontakohteet ELY-keskuksen puolesta. Näissä tapauksissa puutteita on usein myös eläinten hyvinvoinnin osalta. Tällaisissakin tapauksissa lopullinen valvontatulos muodostuu ELY-keskuksen ja aluehallintoviraston yhteistyöllä, jolloin molemmille virastoille syntyy resurssitarve valvonnan loppuun saattamiseksi.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on samaa mieltä, että esitelty muutos siirtää eläinten merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonnat kokonaisuudessaan alusta loppuun saakka yhdelle ja samalle viranomaistaholle on järkevää ja perusteltua. ELY-keskus katsoo muutoksen selkeyttävän ja nopeuttavan valvontaprosessia kokonaisuudessaan erityisesti asiakkaille. ELY-keskus kuitenkin toteaa, että tästä uudesta työtehtävästä, työtehtävien uudelleen järjestelystä ja pakkokeinojen käytöstä aiheutuu ELY-keskukselle lisätyötä, arviolta 0,4 htv. Keskus ehdottaa, että karitsojen sekä kilien syntymäilmoitukset tulisi tehdä seitsemän vuorokauden kuluessa lammas- ja vuohirekisteriin, kuten naudoillakin on nykyisellään säädetty. Lampaiden ja vuohien korvamerkintäaika voisi olla pidempi, esim. yhden kuukauden kuluessa syntymästä, kun eläinten korvat ovat jo kasvaneet vähän suuremmiksi. Lammas- ja vuohieläimet, joiden alkuperätiedot (kuten syntymäaika, emän tiedot tai ja syntymätilan tiedot) puuttuvat lammas- ja vuohirekisteristä, tulisi asettaa siirtokieltoon kunnes toisin todetaan. Rekisterikyselyt eläinten siirtokielloista tulisi tehdä pakollisiksi myös lampaille, vuohille sekä sioille.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK edellyttää MTK-Lammasverkoston mukaisesti, että lampaille otetaan käyttöön tilapäismerkki, kuten naudoilla jo on käytössä. Tämä mm. varmistaa, ettei yksittäistä eläintä tarvitse jättää teuraserästä pois korvamerkki puutteen vuoksi. Lisäksi MTK:n Lammasverkosto katsoo, että korvamerkkien ohella myös pötsibolukset ja injektoitavat transponderit (mikrosirut) tulee hyväksyä lampaille mahdollisiksi merkitsemistavoiksi. Sika-eläinten tunnistamista koskevat muutosehdotukset ovat MTK-Sikaverkoston puolesta kannatettavia.

Suomen Eläinlääkäriiliitto pitää esitystä kokonaisuudessaan onnistuneena. Erityisesti rekisteröintivelvollisuuden (6 §) ulottaminen myös kaupallisesti lemmikkieläimiä jäsenmaiden välillä kuljettaviin toimijoihin on kannatettava uudistus. Liitto haluaa tuoda esiin kunnaneläinlääkärien ja valvontaeläinlääkärien rajalliset resurssit. Osa eläinterveyssäännösten uusien ilmoitettavien eläinlajien pitämiseen liittyvästä valvonnasta tulisi kunnaneläinlääkärien vastuulle. Kun kunnaneläinlääkärien tehtävät esityksen myötä lisääntyvät, on erittäin tärkeää huolehtia myös riittävästä resursseista.

Suomen valvontaeläinlääkäriiliitto pitää kokonaisuudistusta tärkeänä mahdollisuutena parantaa eri valvontaviranomaisten yhteistyötä ja selkeyttää nykyistä sääntelyä sekä parantaa asianosaisten oikeusturvaa. Erityisen hyvänä pidetään muutosta, jonka myötä Tulli määrittää valvontaviranomaiseksi sekä sitä, että tunnistamisen ja rekisteröinnin valvonta lisätään eläinlääkintähuoltolain nojalla kunnille korvattavan valvonnan piiriin. Kunnaneläinlääkärit tekevät vain harvoilla alueilla Suomessa tällä hetkellä eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevaa hallintomenettelyä. Ehdotetun 23 §:n perustelujen mukaan kunnaneläinlääkärien velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien laiminlyöntien kohdalla muuttuu radikaalisti nykyisestä. Voimassa olevan lain 24.4 §:ssä alleviivataan Ruokaviraston roolia. Laajojen lainsäädäntökokouksien lisääminen kunnaneläinlääkärien valvontatehtävien joukkoon kuormittaa kunnaneläinlääkäreitä ja erityisesti valvontaeläinlääkäreitä, joiden työtaakka on jo nyt suuri. Valvontaeläinlääkäriiliitto vastustaa virallisen valvonnan siirtämistä toimeksiannolla muun kuin viranomaisen tehtäväksi. Kun valvontaa tekee laajasti toimivaltainen ja pitkälle koulutettu viranomainen, on paljon todennäköisempää, että kaikki laiminlyönnit havaitaan ja niihin voidaan puuttua. Kehotuksesta olisi perusteltua säätää laissa. On kyseenalaista, voiko hallintolain 8 §:ää soveltaa käytännössä velvoittavan ohjauksen antamiseen. Uhkasakon asettamisen tai tuomitsemisen oikeutta ja vastuuta ei tulisi antaa henkilöviranomaisen tehtäväksi.

Kuntaliitto toteaa, että osa eläinterveyssäännösten uusien ilmoitettavien eläinlajien eläinten pitämiseen liittyvästä valvonnasta tulisi kunnaneläinlääkärien vastuulle. Vaikka määrien arvioidaan lukumääräisesti olevan vähäisiä, olisi eläinlääkärien työmäärän lisääntymisen arvioimiseksi tarpeellista tuoda esiin nämä määrät ja niiden sijoittumisen eri puolelle Suomea. Esityksen vaikutusarvion mukaan eläinlääkärit tekisivät lain mu-

kaista valvontaa pääsääntöisesti muun valvonnan, esimerkiksi eläinsuojeluepäilyn yhteydessä, joten työmäärän lisäys olisi tältä osin vähäinen. Kuntaliiton mukaan lain asettamat velvoitteet eläinlääkäreille ovat suuremmat kuin pelkästään muun valvonnan yhteydessä tehtävää valvontaa. Työmäärää pystytään ohjaamaan ja lisäämään pelkällä Ruokaviraston valvontasuunnitelman muutoksella. Kunnaneläinlääkärit joutuvat toimittamaan tietoja valtion ylläpitämiin eri rekistereihin. Rekisterien käytettävyyteen ja toimivuuteen tulisikin kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Hallinnollisen seuraamusmaksun mahdollisuutta ei ole ehdotettu annettavaksi paikalliselle valvontaviranomaiselle. Perusteluissa tätä toimivallan rajaamista olisi hyvä avata. Olisi myös syytä avata menettelytapa sekä kunnan eläinlääkärin vastuut ja velvoitteet hallinnollisen seuraamusmaksun vireillepanossa.

Helsingin yliopisto, eläinlääketieteellinen tiedekunta: Tiedekunnalla ei ollut muutosehdotuksia pykäliin. Useita kysymyksiä esitettiin. Kysyttiin mm. mitkä lemmikkieläinlajit on tarpeen tunnistaa?

Paliskuntain Yhdistys toteaa, että lakiluonnoksessa on ilahduttavan hyvin huomioitu porotalouden erityispiirteet. Eläinten pitopaikkojen rekisteröintipakko koskettaa luonnoksen mukaan jatkossa muualla kuin paliskunnan alueella pidettäviä poroja. Tämä on erittäin hyvä, mutta se tulee täsmentää koskemaan myös poronhoitoalueella pidettäviä, muiden kuin paliskunnan osakkaiden poroja. Nämä tulee saada rekisteriin ja sitä myötä valvonnan piiriin. Lemmikkiporojen pitäminen on eläinsuojelullisesti suuri ongelma. Porojen pito lemmikkinä tulisi lainsäädännöllä kieltää kokonaan. Poronhoitoasetuksen (883/1990) 11 § mukaan poronhoitolain 30 §:ssä tarkoitetun poroluettelon kaavan vahvistaa Paliskuntain yhdistys, joten tämän kanssa ristiriitaista MMM:n asetusta ei tulisi säätää.

Suomen Hippos ry ilmoittaa, ettei sillä ole erityistä lausuttavaa esitettyyn lakiin. Pitävät vaatimusta pitopaikkojen rekisteröinnistä tarpeellisenä, mutta myös edellyttävät toimivaltaiselle viranomaiselle resursseja toimivan sähköistä väylän toteuttamiseen. Kokevat erittäin tärkeäksi, että hevosten tunnistamiseen ja rekisteröintiin liittyen toimivaltaisella viranomaisella on mahdollisuus valtuuttaa osaava toimija huolehtimaan asian käytännön toteutuksesta. Toivomuksena on, että mm. hevosten pitopaikkojen rekisteröintivaatimukseen liittyen tehtävä valvonta on neuvonnallista erityisesti uusien vaatimusten käyttöönoton aikana vuonna 2021.

Suomen Kennelliitto pitää tarpeellisenä sitä, että myös lemmikkieläinten tunnistamisen perussäännös kirjattaisiin lain tasolla. Liitto kannattaa esitykseen kirjattua eläinten kaupallisen kuljetustoiminnan luvanvaraisuutta ja pitää hyvänä sitä, että Tullilla olisi uutena tehtävänä mahdollisuus suorittaa eläinten tunnistamisen valvontaa EU:n sisärajoilla. Liitto toivoo, että rekisteriin hyväksytään kaikki ISO 11784-standardin mukaiset, maakoordittomat mikrosirut, jollaiset Kennelliiton rekisteriin nyt hyväksytään.

Suomen Metsästäjäliitto näkee kaikkien koirien tunnistamisen ja rekisteröinnin sekä omistajatietojen rekisteröinnin tarpeellisenä. Suomen Kennelliiton hyvää ja toimivaa koirien rekisteröintijärjestelmää tulisi liiton mielestä hyödyntää.

Suomen Turkiseläinten kasvattajain liitto ry toteaa, että turkiselinkeinossa voidaan, taloudellisen tilanteen mukaan, pitää toiminnassa taukoa tai jättää siitoseläimet parittamatta vuodeksi. Rekisteriin tätä vaihtoehtoa ei nykymääritelmien mukaan pysty ilmoittamaan. Mikäli halutaan ajantasaista tietoa turkiseläinpidosta, myös tämä vaihtoehto tulisi lisätä. Turkiseläimille ei ole säännösten mukaan yksilötunnistamisvelvoitetta. Liitto esittää, että turkiseläimet voidaan jatkossakin tunnistaa häkkikohtaisen eläinkortin avulla.

Eläinten hyvinvointikeskus EHK toteaa, että on hyvä, että uudessa laissa säädettäisiin myös lemmikkieläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä. Koirien tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä annettua ministeriön

asetusta vastaava kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin säädös tulisi saada pian. Hyvää lakiluonnoksessa on myös Tullin mahdollisuus valvoa, muun valvonnan yhteydessä, eläinten tunnistamista EU:n sisärajoilla. Toivottavasti näin voidaan vähentää epäeettisen pentutehtailun kautta maahamme tulevien koiran- ja kissanpentujen määrää ja edistää sitä kautta eläinten hyvinvointia. Kiitettävää luonnoksessa on myös kaupallisesti koiria, kissoja ja frettejä jäsenvaltioiden välillä ja EU:n ulkopuolella kuljettavien toimijoiden ilmoitusvelvollisuus kuljetustoiminnasta sekä ihmisten pitämien hirvi- ja kamelieläinten lisääminen tunnistettaviksi eläimiksi.

Eläinsuojeluasiamies toteaa, että lain soveltamisalan laajentaminen kattamaan myös eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi tarpeellisen lemmikkieläinten tunnistamisen ja rekisteröinnin on tervetullut uudistus. On myös hyvä, että lakiesitysluonnoksen mukaan valvonnan piiriin olisivat tulossa kaupallisesti koiria, kissoja, frettejä jäsenvaltioiden välillä ja EU:n ulkopuolelle kuljettavat toimijat. Lisäksi Tulli voisi uutena toimivaltaisena viranomaisena suorittaa EU:n sisärajoilla muun valvonnan yhteydessä.

Suomen Lammasyhdistys ry edellyttää, että lampaille otetaan käyttöön tilapäismerkki vastaavalla tavalla kuin naudoilla jo on. Tällä tavoin muun muassa varmistetaan, että yksittäistä yli 12 kuukauden ikäistä eläintä ei tarvitse jättää teuraserästä pois yllättäen irronneen korvamerkin takia. Yhdistys esittää myös, että e-merkkiä voidaan käyttää joko apumerkkinä tai päämerkkinä. Tällöin pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että alle 12 kuukauden ikäistä eläintä pitopaikasta, myös muusta kuin syntymäpitopaikasta, suoraan teurastamoon siirrettäessä, se olisi merkittävä ainakin toiseen korvaan kiinnitettävällä (tavanomaisella tai elektronisella) korvamerkillä, johon sisältyy eläimen tunnistuskoodi. Lisäksi yhdistys katsoo, että korvamerkkien ohella pötsibolukset ja injektoitavat transponderit tulee hyväksyä lampaille mahdollisiksi merkitsemistavoiksi myös Suomessa, kuten monissa muissa EU-maissa. Toimija voisi korvata toisen korvamerkeistä joko pötsiboluksella tai injektoitavalla transponderilla tilanteissa, joissa esimerkiksi olosuhteista (mm. laidunolosuhteet) tai eläinyksilöstä (esim. repeilevät korvalehdet) johtuvien seikkojen takia korvamerkkien irtoamisen riski on suuri. Yhdistyksen näkemys siis on, että lammas- ja vuohieläimet yksilöitäisiin kumpaankin korvalehteen kiinnitettävillä tavanomaisilla korvamerkeillä, mutta toimija saisi korvata toisen tavanomaisista korvamerkeistä elektronisella korvamerkillä, pötsiboluksella tai injektoitavalla transponderilla. Mikäli eläin on alun perin ollut merkitty kahdella korvamerkillä, mutta toinen merkeistä on irronnut, voi irronneen merkin korvata tilapäisesti tilapäismerkkillä.

Suomen Vuohiyhdistys ry toivoo, että vuohille sallittaisiin pykälässä pötsibolus ja injektointi transponderi virallisiksi merkintävaihtoehtoisiksi apumerkkinä. Eli toinen korvamerkki voitaisiin korvata joko pötsiboluksella, injektointivälillä transponderilla tai e-merkkillä. Kannattaa myös tilapäismerkin sallimista vuohille.

Lallin Lammas Oy toteaa, että esityksessä viitataan mahdollisuuteen määrätä teurastamoille etukäteisrekisterikysely. Lallin Lampaassa on ollut käytäntönä, että eläimiä seuraa rekisteristä tai weblampaasta tulostettu eläinlista, joka kertoo tuottajan ilmoittamien eläinten rekisteröimisen olevan kunnossa. Listasta näkyy myös eläinten ikä. Mikäli rekisterikyselyn ainoa merkitys olisi siirtokieltojen esille tulo, jokaiseen eläinyksilöön kohdistuva kysely on ehdottoman ylimitoitettu.

Vainion teurastamo Oy ei näe tällä hetkellä lampaan etukäteiskyselyssä mitään järkeä, koska nykyinen lammarekisteri ei ole taivu kymmenien tai satojen numeroiden käsittelyyn kerralla. Se ei myöskään poista täysin sitä ongelmaa, etteikö teuraserään tuottajalta vahingossa pääsisi eri eläin jonka hän on meille ilmoittanut.

Muhniemen Lahtivajalta tullut kolme lausumaa:

- Etukäteiskysely lammas- ja vuohirekisterissä todella hidas ja haastava sekä virhemahdollisuus suuri. Jos lammasrekisterissä tuottajalle yksi lammas on ilmoitettu siirtokiellossa, niin näyttää koko tilan eläimille. Etukäteiskysely ei poista virheitä. Lammas- ja vuohirekisteri ei ole joustava käytössä.

-Katsoo, että etukäteiskyselyllä ei ole teuraaksi siirron kannalta kovinkaan isoa merkitystä, koska suurimmalla osalla ammattimaisesti lampaita kasvattavilla tiloilla on rekisteröinnit kunnossa siten, että eivät aiheuta rekisteriin siirtokieltoja.

-Rekisterikyselyn merkitys teurastamon kannalta? Kyselyn kautta eläimestä ei selviä enempää.

Seuraavat ilmoittivat, että esitykseen ei ole lausuttavaa:

Ympäristöministeriö

Elintarviketeollisuusliitto ry.

Kalatalouden Keskusliitto